Asiantuntijalausunto: Ilmastovuosikertomus 2022

Teknologian Tutkimuskeskus VTT Oy

Ilmastovuosikertomus 2022 - kokonaisuus

- Selkeä esitys kasvihuonekaasupäästöjen kehityksestä suhteessa ilmasto- ja energiapoliittisiin tavoitteisiin
- Ilmasto- ja talouspolitiikan yhteyksiä olisi perusteltua tarkastella tulevissa ilmastovuosikertomuksissa
- Tulevina vuosina ilmastovuosikertomuksen merkitys tulee korostumaan
  - 2030 asetetut päästötavoitteet tiukkenevat
  - 2035 hiilineutraalisuustavoite lähestyy
- Tarvittavista lisätoimista on päätettävä ajoissa
  - taustalle tarvitaan laaja-alaiset vaikutusten arviot, ml. sektorikytkennät ja kestävyyden kokonaisvaltainen arviointi.

Ilmastovuosikertomus 2022 - kokonaisuus

- Ilmastovuosikertomuksessa ilmastolain mukaisten 2030 ja 2035 päästö- ja hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamista tarkastelevien skenaarioiden laskelmat tulisi päivittää huomioiden erityisesti muutokset energian hankinnassa ja energiahyödykkeiden hinnoissa, mutta myös laajemmin investointiympäristön muutoksissa.

Ilmastovuosikertomus 2022 - Liikenne

- Liikenteen kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet viime vuosina – Fossiilittoman liikenteen tiekartan esittämät toimet ovat edenneet
  - biopolttoaineiden kasvanut osuus tieliikenteen polttoaineista
  - uusien autojen parantunut energiatehokkuus
  - suoritteiden kasvun hidastuminen
- Haasteita kuitenkin on
  - Kevennys jakeluvelvoitteessa vuosina 2022–2023 aiheuttaa liikenteessä noin 1,7Mt päästölisäyksen joka on suuri ja edellyttää uusia toimia
  - Nykyisten päästövähennystoimien vaikutusarvioissa on paljon epävarmuuksia
- Tutkimustiedon valossa olennaista on rakentaa toimenpidekokonaisuuksia, joissa yksitäiset toimet tukevat toisiaan, edistäen kokonaisuuden vaikuttavuutta, hyväksyttävyyttä ja toteutettavuutta.

Ilmastovuosikertomus 2022 - Liikenne

- Liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistoimenpiteet, kolme ylätason ryhmää:
  1. Fossiilisten polttoaineiden korvaaminen vaihtoehtoisilla käyttövoimilla
  2. Autokannan uudistaminen liikenteen verotuksen toimenpitein
  3. Liikennejärjestelmän tehostaminen
- Liikennejärjestelmän tehostaminen
  - Kävelyn, pyöräliikenteen, joukkoliikenteen, uusien liikkumispalveluiden edistäminen
  - **Yhteiskunnan kannalta kustannus- ja resurssitehokkain ryhmä**
  - **Liian vähän hyödynnetty ryhmä – huomioitava päästölisäystoimia suunniteltaessa!**

Työkoneet

- Lyhyen ja keskipitkän aikavälin keinot kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ovat tieliikennesektoria rajallisemmat
- Työkoneiden vaihtoehtoisten käyttövoimien osalta keskeistä on uusien vähähiilisten ja hiilettömien energiankantajien hyödyntäminen sekä energiatehokkuuden parantaminen
- Työkonekannan ja sen käytön tiedonkeruu ja tilastointi
  - Päästöinventaarion tarkkuuden varmistamiseksi olisi suositeltavaa uudelleenarvioida jo käytössä olevien koneiden käytönaikaisia päästöjä

beyond

the obvious